

Τα λέμε...

Μπορεί ο κοριναϊός να μας έκοψε τα γέυματα αλλά δεν μας έκοψε το τηλέφωνο

«Πρέπει να πλουτίσουμε τη δημοκρατία με νέες διαδικασίες»

Η προηγούμενη φορά που είχαμε συναντηθεί για να μου δώσει συνέντευξη ήταν Προ Κορωνοϊού, την «εποχή της ανεμελιάς». Μου είχε πει να περάσω από το θρυλικό γραφείο των αντιπροέδρων στον 8ο όροφο της Ζαλοκώστα, για να πάμε να φάμε. Αλλά η συνέντευξη για διάφορους λόγους δεν ολοκληρώθηκε. Είπαμε ότι θα ξαναβρεθούμε σύντομα, πέρασε όμως ο καιρός, μας έπιασε η πανδημία και αναγκαστήκαμε να τα πούμε μέσω Skype.

Ο Παναγιώτης Πικραμμένος δεν είναι τυπική περίπτωση πολιτικού. Για την ακρίβεια, δεν είναι καν πολιτικός. Λάτρης της φύσης, των σπορ, του ψαροντούφεκου και της κλασικής μουσικής, ανέλαβε υπηρεσιακός πρωθυπουργός το 2012 ως πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας για να οδηγήσει τη χώρα σε εκλογές. Η κατάσταση ήταν κρίσιμη, η χώρα βρισκόταν στο χείλος της χρεοκοπίας. Αλλά η αποστολή εξετελέσθη με επιτυχία. Εξι χρόνια αργότερα, όταν η κυβέρνηση των ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ τον ενέπλεξε με προκλητικό τρόπο στην υπόθεση Novartis, θα συγκινούσε το πανελλήνιο με τον φορτισμένο λόγο του στη Βουλή. Εντάξει, όχι το πανελλήνιο. Κάτι περιθωριακό χασκογελοούσαν.

Με υποδέχθηκε συντροφιά με την αγαπημένη του κόρη. Και δεν δίστασε να μου πει ευθύς εξαρχής ότι φοβάται. «Είμαι ευάλωτος. Έκανα εξετάσεις αίματος, βγήκαν ολίδιες με τις προπερίνες. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν κολλάς». Τον ρωτάω πώς του φάνηκε η συμπεριφορά της κοινωνίας την περίοδο του εγκλεισμού. «Με εξέπληξε ευχάριστα. Θεωρώ όμως ότι κυρίαρχο στοιχείο αυτής της συμπεριφοράς ήταν ο φόβος. Βρισκόσουν μπροστά σε κάτι πρωτόγνωρο, που

Ο αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης θέτει ερωτήματα για την επόμενη ημέρα της πανδημίας, την τήρηση των μέτρων, τη στάση της Ευρώπης και τον ρόλο της δικαστικής εξουσίας

δεν ήξερες πώς αντιμετωπίζεται, κάτι αναπάντεχο. Έκανε πολύ καλά η κυβέρνηση και το πέρασε στους επιστήμονες, και δευτερευόντως στις πολιτικές αποφάσεις. Ήρθαν τα παραδείγματα της Ιταλίας και της Ισπανίας με τις εκατόμβες, ήρθαν κι οι εικόνες με τα φέρετρα, και ο κόσμος φοβήθηκε. Τώρα με την υποχώρηση του R0, υπάρχει αισιοδοξία. Κάτι που έχει τους κινδύνους του: ο Έλληνας πολύ εύκολα πετάγεται από το ένα άκρο στο άλλο...».

Ο αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης εκτίμησε ιδιαίτερα τη στάση όχι μόνο του Σαπτήρη Τσιόδρα, αλλά όλων των λοιμωξιολόγων. Ε, κι ο συνδυασμός με τον Χαρδαλιά ωραία ιδέα ήταν, του λέω. Βάζει τα γέλια, νομίζει ότι καροϊδεύω και σπεύδει να με διαβεβαιώσει ότι «ο Χαρδαλιάς είναι

THE BOHIS EENOT

Παναγιώτης Πικραμμένος

ΤΟΥ ΜΙΚΑΛΗ ΜΙΤΣΟΥ

καλό παιδί, νομίζω ότι οδηγείται λίγο, είναι Ρέντζος. Τον γνώρισα ως επικεφαλής της Πολιτικής Προστασίας, τον είχα φωνάξει την τελευταία μέρα για να λάβουμε μέτρα προληπτικά στο Άγιον Όρος, οι μοναχοί εκεί θέλουν ιδιαίτερα μεταξωτήρα. Δεν κι εμένα είναι λίγο, με μπουκαλάτο». Σαν ενός επίσης του κένου, είναι γνωστό τα ταξίδια του με την Enduro του ανά την Ελλάδα. «Ε, τι δικιά μου μηχανή τώρα δεν λειτουργεί προσφώνω, την έχω αφήσει κρυφή, πρέπει να τη βάλουμε πάλι μπρος...».

Πόσο να τον ρωτάω για τις συνήθειές της κρίσης, με προλαβαίνει, θέλει να σχολιάσει κάτι που εικά γράφει, ότι μεταξύ υγείας και οικονομίας προηγείται η υγεία και μετά το περιβάλλον και οικονομία, το περιβάλλον, «Φυσικά και συμφωνώ, όμως η υγεία και το περιβάλλον έχουν ένα όριο και το όριο αυτό είναι η οικονομία. Πιστεύω ότι πρέπει να τα συσχετίσουμε. Γιατί φαντάσου να φτασούμε στο σημείο να κάνουμε επιλογή εναντίοντα να στελεχωθείς ανθρώπους να δουλέψουν για να μην χρεοκοπήσουμε, για να μην καταρρεύσουμε...».

Προβληματολογία για τη στάση της Ευρώπης

Αντισει φυσικά για το φέτος μέλλον της χώρας με την τερπνή ιδιότητα του προφύετα, και συμπεριέχει ότι η κυβέρνηση έχει σοβαρά ελάττωμα, πρόγραμμα και στόχο. Τον εξετάζει διαφορετικά η πρόταση απόφαση για το πρόγραμμα σωφρονιστικής δικαιοσύνης, αλλά και η κατάσταση της Ευρώπης. «Ελάττωμα είναι η στάση της Ευρώπης, τόσο στο ηγετικό κομμάτι, αλλά και στο οικονομικό πεδίο». Προβληματικό είναι η μερίδα περισσότερο η συνταξιοδοτική πρόβλεψη της Ευρώπης, «Δεν το πρόβλημα είναι η συνταξιοδοτική πρόβλεψη, είναι η πρόβλεψη των δημοτικών, έκτακτος υγιών, έκτακτος απόφραξης. Όταν πέσει κάποιος στη θάλασσα, πότες να τον σώσεις». Ο αντιπρόεδρος χρησιμοποίησε το παράδειγμα του κλεισίματος των συνόρων όταν ξέσπασε η κρίση με τους τράπεζες. «Η αντίδραση του Προβληματικού ήταν άμεση. Εγώ, εδώ τους Ευρωπαίους, τους έβλεπε σε ελαφτότερο και τους πήγε να δουν την κατάσταση. Ετσι πιστεύω ότι θα έπρεπε να δράσει και η Ευρώπη».

Τον ρωτάω για τη στάση της Κίνας. Μου απαντά ότι έχουν φτάσει και στα δικά του αυτά πλάτηφρες ότι η χώρα αυτή απέκτησε πνεύμα, με αποτέλεσμα να μην προλάβει ο πλότος πλανήτης να σταματήσει το ταξίδι και ο ίδιος να εξελιχθεί ανεξέλεγκτα. Παρατηρεί ότι ο έλεγχος της οικονομικής ανάπτυξης από την κομμουνιστική κυβέρνηση με την ελευθρία. Και προσφέρει κάτι που με ενδιαφέρει: «Από την άλλη πλευρά έχει μετεωρολόγιο ο παραδοσιακός τρόπος διακυβέρνησης των δικών δημοκρατιών, που προβλέπει μακροπρόθεσμες πολιτικές διαδικασίες και αμοιβαίοτητα, μπορεί να συνδυαστεί και στην εποχή μας. Αμφιβάλλω».

Τι εννοείτε; «Θυμάμαι πως γνώριζαν την παρουσία της Βουλιά και τα υπογλυκά μυστικά; Ολα αυτά γίνονται για διαδοχικά». Προσκύρα, φωνάζω. «Μημ, δεν μιλά σίγουρος, θα συνεχίσετε δηλαδή να μας φέρνετε με ΠΝΠ; «Οχι, φυσικά και όχι. Η κόδοση ΠΝΠ απαιτεί κάποιες προϋποθέσεις, υγείας, οι μεγάλες σχέσεις είναι όμως μπορεί να

ελέγχουν. Χρειάζονται πιο γρήγορες αντιδράσεις. Όταν οι εξελίξεις στην παγκόσμια οικονομία, στο χρηματοπιστωτικό, γίνονται μέσα σε μια ώρα, δεν μπορείς να ανταποκριθείς του κράτους, να έρθει σε μια βδομάδα. Πρέπει να προσαρμοστείς. Θα βρεθεί ο τρόπος. Πάνω στα τέλη της εποχής μια άλλη μορφή διακυβέρνησης».

Ως μέλος της διεθνούς νομοτακτικού-οικονομικού επιτροπών, ο σοσιαλιστής μου έχει αναφερθεί με τη διαφορά της απορρόφησης της παραγωγικής επιμέλειας και με την προεπισκόπηση. Τον ρωτάω πως ορίζει οικονομία, κίνηση για την ιδιοκτησία, γίνονται μέσα σε μια ώρα, δεν μπορείς να ανταποκριθείς του κράτους, να έρθει σε μια βδομάδα. Πρέπει να προσαρμοστείς. Θα βρεθεί ο τρόπος. Πάνω στα τέλη της εποχής μια άλλη μορφή διακυβέρνησης».

«Πρέπει να υπάρξει έλεγχος και ελεγχόμενος» Στο παρελθόν, ο δικαστής έκανε αν η περίπτωση συντάξουν λόγω της οικονομικής κρίσης είναι αναγκαία. Τώρα θα κρίνει αν η παρακολούθηση του κινήσους μας για λόγους υγείας είναι νόμιμη. Είναι δουλειά του δικαστή. «Η δημοκρατία για να λειτουργήσει πρέπει να υπάρχει έλεγχος και balances».

Πρέπει να υπάρξει έλεγχος και ελεγχόμενος. Δεν βλέπω κάποιον άλλον στον κόσμο που να ελέγχει, με τη σημερινή πολιτική οργάνωση, εκτός από τον δικαστή. Τι αυτόν τον λόγο πρέπει να κάνουμε εξειδικευμένους δικαστές, να ανιχνεύουμε τα διακυβερνητικά στις συνθήκες τους, να περιλαμβάνονται επισημάνεις, εμπειρογνώμονες, με ανοικτά μυστικά και να είναι καριέριστας. Πρέπει να προσομοιωθεί στις εξελίξεις και να λειτουργήσει το δημοκρατικό με νέες διαδικασίες και νέες προσαρμογές, που ανταποκρίνονται στις συνθήκες επικινδυνότητας και στον γρήγορο τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η οικονομία, η αγορά και εν τέλει η σύγχρονη κοινωνία».

Μετά την υγεία, την οικονομία και τις επιμέλειες ελευθέρια, η τελευταία αλλά όχι ελαττωματική του κορονοϊού αφορά τον τρόπο ζωής μας. Θα αλλάξει; Η νομισματική πολιτική στο παρελθόν; Αγκυλωτές; «Αντών τον καιρό διεκρίνα στα μάτια του ανθρώπου, ακόμη και στους μερικούς και τους ψόδες στις λειτουργίες της Μεγάλης Εβδομάδας, κάτι σαν φόβο και αβεβαιότητα. Αυτό διαπράττει

Όταν οι εξελίξεις στην παγκόσμια οικονομία, στο χρηματοπιστωτικό, γίνονται μέσα σε μια ώρα, δεν μπορείς να ανταποκριθείς του κράτους να έρθει σε μια βδομάδα

Αν εμένα ως δικαστή μου έλεγαν να κυβερνήσω ότι πρέπει να μας βάλει ένα ταπίκι για να δει αν του χρόνου θα έρθει μια άλλη πανδημία, θα απύθισα μελέτες, θα κοιτούσα αν πειθόμαι, θα έθετα χρονικά όρια

Πρέπει να κάνουμε εξειδικευμένους δικαστές, να ανιχνεύουμε τα διακυβερνητικά στις συνθήκες τους να περιλαμβάνονται επισημάνεις, εμπειρογνώμονες, με ανοικτά μυστικά και να είναι καριέριστας

Οι νέοι λειτουργούν εναντίον του εαυτού τους. Στρέφονται όμως εναντίον των ηλικιωμένων, δεν κάνουν καλύτερο να αυξάνουν τις πιθανότητες να δημογραφούν ως δούλες

όλη την κοινωνία. Η αγκαλιά όμως είναι κάτι εντυπωσιακό. Και το μόνο πράγμα που μπορεί να σε κάνει να το ανακρίνεις είναι ο φόβος, θα συγκρατηθώ λοιπόν με τη λογική μας όσο νομίζουμε ότι υπάρχει ο κίνδυνος. Αλλά υπάρχει πάντα η ένταση, η επιθυμία, κι αυτό διαφοροποιεί από ανθρώπινο σε ανθρώπινο».

Τον ακολουθεί η τελευταία μπάρα με τα μπαλόνια παρτί: «Ναι, βλέπω ότι ένα μέρος της νεολαίας ανησυχού τον κίνδυνο. Επιπλέον δεν έχει επαρκή παιδεία. Δεν ξέρω. Δεν καταλαβαίνω όμως ότι αναπληρώνεται επιθυμία δεν έχουν κι εκείνοι δουλειά. Οι καταβάσεις διαδοχικά λειτουργούν εναντίον του εαυτού τους. Στρέφονται όμως εναντίον των ηλικιωμένων, δεν κάνουν καλύτερο να δημογραφούν νέες δουλές».

Ο Μάριο Βαργκας Γιάου, ο μεγαλύτερος περιβόης συγγραφέας, είχε σε μια συνέντευξη ότι οι περνώ πολύ ωραία αυτή την περίοδο, κανείς δεν ζητάει να τον δει, διαβάζει δικά οφεία του ημέρα. Έτσι η διαβίωση στο διαστημα του εγκλεισμού. «Τον Β' τόμο του Παπαστά για τον Κωνσταντίνου Μπιστοτάκη, «Τα Έγγραφα και τα πορτοκάλια» του Τάκη Θεοδωρόπουλου, την απίθανη ιστορία του σερ Μπέικλ Ζαχάρου, του διάσημου εμπόρου σπιδών, από τον Τριστάν Γκαστόν-Μπρετόν. Το ωραιότερο βιβλίο που διάβασα όμως ήταν το κλασικό μυθιστόρημα του Κοσμά Πολίτη, «Στου Χατζηφράγκου»».

Το σενάριο για πρόωπες εκλογές

Βαρύτητα πολύ από το θέμα, αλλά δεν μπορούμε να μην το θέσω, η λέξη, θα κάνει ο Μητρώου, ο Πρωθυπουργός, κι οχι επειδή είναι φίλος της οικογένειας, βλέπω τι συμπεριφορά του και ότι έχει στοχεύσει. Ξέρει τι θέλει να κάνει και πως να το κάνει. Πιστεύω ότι δεν θα πάει απλά να ζητήσει να υπάρξει λόγος, ως μην να πιστοποιηθεί. Όμως σε ένα - δύο χρόνια μπορεί να έχουμε επερίσεις, μπορεί λοιπόν διεθνείς συνθήκες, εθνική κυριαρχία, φέρει και εξωτερικότητα, «αμφιβάλλω».

Οι νέοι λειτουργούν εναντίον του εαυτού τους. Στρέφονται όμως εναντίον των ηλικιωμένων, δεν κάνουν καλύτερο να αυξάνουν τις πιθανότητες να δημογραφούν ως δούλες